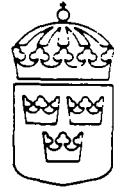

Riksdagens protokoll

1989/90:108

Tisdagen den 24 april

Kl. 14.30–15.26

Protokoll
1989/90:108

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Svar på frågor

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 18 april.

2 § Svar på frågorna 1989/90:499 och 500 om åsiktsregistrering

Anf. 1 Statsminister INGVAR CARLSSON:

Fru talman! Per Gahrton har frågat mig dels vad som i dag gäller beträffande åsiktsregistrering inom parti- och statsapparat av icke-socialdemokrater, dels vilken roll jag spelat under min politiska karriär beträffande den s.k. Sapoverksamhet som beskrivs i boken "Kommunistjägarna".

Jag besvarar frågorna i ett sammanhang.

Låt mig inledningsvis slå fast att det socialdemokratiska partiet inte bedriver någon åsiktsregistrering.

Beträffande staten får enligt 2 kap. 3 § i regeringsformen anteckning om medborgare i allmänt register inte utan hans samtycke grundas enbart på hans politiska åskådning. I och med denna bestämmelse finns alltså ett grundlagsskyddat förbud mot åsiktsregistrering.

Till detta kan läggas att justitiekanslern (JK) på regeringens uppdrag nyligen utrett om otillåten åsiktsregistrering har förekommit hos säkerhetspolisen efter år 1969. I sitt yttrande slår JK fast att någon otillåten registrering inte förekommit.

Per Gahrton hänvisar i sina frågor till en nyutkommen bok, "Kommunistjägarna". Jag accepterar inte den beskrivning som ges i boken och som också återspeglas i frågorna.

Efter andra världskriget tog kommunistiska partier med våld makten i Östeuropa. I Sverige förde socialdemokrater en målmedveten kamp mot kommunisterna på arbetsplatserna för att förhindra att något sådant skulle kunna hända här. Det var tidvis en mycket hård kamp.

Detta var emellertid före min tid som ansvarig i centrala politiska sammanhang. Jag hann därför inte göra någon insats på detta området. Det får andra ta åt sig äran av.

Anf. 2 PER GAIRTON (mp):

Fru talman! Jag får först ge statsministern en eloge för att han över huvud taget gör någon sorts försök att svara. Jag har ställt liknande frågor till Sten Andersson, f.d. partisekreterare. Han har låtit meddela att han över huvud taget inte tänker svara.

Till svarets innehåll. Ingvar Carlsson accepterar inte den beskrivning som görs i denna synnerligen väldokumenterade bok. Vad är det, Ingvar Carlsson, som väsentligen är fel? Har socialdemokratin aldrig registrerat partifinder inom de socialdemokratiska arbetsplatsorganisationerna? Genomfördes inte fackliga undersökningar under 1965 och på 1970-talet, där man antecknade partitillhörighet hos styrelserns olika enskilda medlemmar i fackliga avdelningar? Är detta lögnaktigt? Är det inte så att denna arbetsplatsorganisation, s.k. Sapo, samarbetade intimt med IB? Var finns för övrigt IB:s register? Vart har de tagit vägen? Det här är en olöst fråga i hela IB-debatten. Finns de möjligen bland beredskapsregistren?

När det gäller Ingvar Carlssons egna insatser framgår det i boken – och det går att kontrollera på annat sätt – att han var SSU-ordförande 1961 till 1967. SSU-ordförandena var enligt denna bok mycket centralt aktiva i detta sammanhang. Ingvar Carlsson och Birger Elmén träffades många gånger i tjänsten. Man måste väl begära av statsministern, när det görs allvarliga beskyllningar i denna väldokumenterade bok, något mer än att Ingvar Carlsson bara säger att han inte accepterar bilden och sedan antyder att han är väldigt stolt över en hård kamp som har förts utan att gå in på hur denna kamp har förts? Anklagelserna är att de fördes med ojusta medel och med åsiktsregistrering. Det finns en lång rad frågor. Ingvar Carlsson, som verkligen kräver belysning.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Svar på fråga 1989/90:529 om förhandlingarna mellan EFTA och EG

Anf. 3 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Med hänvisning till den information jag lämnade i riksdagen den 5 april har Gudrun Schyman frågat mig om jag är beredd att vidta åtgärder, så att listan med undantag i de väntade EES-förhandlingarna blir offentlig och föremål för en demokratisk beslutsprocess innan ett avtal träffas.

Vad jag sade i riksdagens informationsstund den 5 april var att EFTA-sidan ringat in ett antal problemområden. Jag sade också att en del av problemen troligen skulle kunna lösas under den period som återstår till dess avtalet planeras träda i kraft, dvs. i januari 1993. För andra problem blir det nödvändigt att begära övergångsarrangemang eller, i sista hand, undantag.

Jag framhöll att ytterligare utredningsarbete behövdes, såväl i EFTA-kretsen som i de enskilda medlemsländerna. Jag underströk också att de skiljaktigheter som kartlagts på olika områden endast kan överbryggas i en direkt förhandling mellan EFTA och EG. I det sammanhanget kan våra förhandlingspositioner självfallet inte offentliggöras i detalj.

Däremot är regeringen angelägen om att fortlöpande få diskutera med bl.a. riksdagens EFTA-delegation, i vilken samtliga riksdagspartier är företrädare. Därvid går vi igenom de problemställningar som vi kommer att ställas inför i förhandlingsarbetet. Vi redovisar också hur regeringen avser att gå vidare i förhandlingarna.

Förhandlingsresultatet, dvs. förslaget till EES-avtal inkl. alla undantag eller andra särlösningar, kommer givetvis att offentliggöras innan riksdagen fattar sitt beslut.

Som jag nämnde vid riksdagsinformationen den 5 april ger UD:s handelsavdelning inom kort ut en lägesrapport med sammanställning på svenska av de identifierade rättsakternas resp. titel, syfte och innehåll. Denna lägesrapport är i sin tur utgångspunkt för den problemorientering som vi räknar med att kunna offentliggöra under senare hälften av maj månad.

Ett av våra viktigaste syften med denna offentliga redovisning är att stimulera och ge underlag för den allmänna debatten i anslutning till de förestående EES-förhandlingarna.

Anf. 4 GUDRUN SCHYMAN (vpk):

Fru talman! Jag skall be att få tacka så mycket för svaret som Anita Gradin har gett.

Jag är oroad av två skäl över denna process. Det ena skälet är att jag tycker att den demokratiska insynen är mycket svag, för att inte säga obefintlig, i vissa avseenden. Det andra skälet är att tidtabellen i dessa förhandlingar är mycket högt uppskruvad. Dessa två saker samverkar dess värre på ett sätt som inte är bra.

Jag sitter själv med i EFTA-delegationen som suppleant. Jag får inte vara med på alla möten, men jag får vara med på en del och har tillgång till viss information. Men det känns även där pressande med denna tidtabell.

Jag oroar mig egentligen över att listan på undantag som skall tas fram så småningom och som bl.a. rör områdena miljö, säkerhet och hälsa – som vi fick reda på vid det förra informationstillfället – utgör sådana frågor som inte är frågor enbart för experter, eller opolitiska frågor. Det är frågor som har växt fram i en demokratisk process i det här landet. Det är frågor som har förts fram i miljöorganisationer, fackförbund och liknande. Detta har gjort att vi har kommit dit vi har kommit.

Hela den samling människor som har varit med i denna process är naturligtvis intresserade av att få ta del av en process där man sedan skall pressa ned kraven, nivåerna, önskemålen eller vad det nu kan vara. Kommer det att bli möjligt för oss att hinna få en demokratisk behandling och få en demokratisk process som kan passa in i denna tidtabell som man arbetar efter? Även om avtalet inte skall vara klart förrän om två år, skall ju ändå ett avtal kunna träffas i slutet av 1990. Hur skall vi då ha hunnit att diskutera detta, föra ut frågorna och få tillbaka en reaktion från alla de breda grupper som berörs? Det oroar mig mycket. Jag tycker inte att detta svar lugnar mig i det avseendet, att det blir en demokratisk insyn och tid för denna process att verka.

Anf. 5 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Ja, tidtabellen är pressad. Det är en överenskommelse mellan regering och riksdag att Sverige skall försöka sätta i sjön ett avtal just parallellt med att EG förverkligar sin interna marknad, dvs. den 1 januari 1993. Det är utifrån detta som vi har lagt upp arbetet inom EFTA-länderna. Det gör att det är pressat och kommer att ställa stora krav på oss allihop att få det hela att fungera på ett bra sätt.

Vi är på det klara med att riksdagsbehandlingen kommer att ta lång tid, därför att den kräver många utskottsengagemang, precis som vi vet att propositionen på sin tid, alltså 1988, tog en hel vår att bearbeta. Nu försöker vi att lägga fram vårt arbete så fort vi kan. Vi har tagit tid på oss, fru talman, med de här 1 400 rättsakterna som nu blir offentliga. Det har ställts krav på att de skall översättas till svenska, och det har vi gjort. Utifrån detta kan man själv också börja göra en analys, eftersom man vet vilka krav som kan ställas på olika områden. Sedan gör varje departement sina genomgångar av arbetet och sedan måste vi ta ställning. Det skall ske i samråd med EFTA-delegationen för att vi skall få ett parlamentariskt inflytande. Det är det besked jag har fått av riksdagen, dvs. att det är EFTA-delegationen jag skall vända mig till för att vi skall få ett bra samarbete mellan regering och riksdag i den här frågan. Men samtidigt är det ju så, Gudrun Schyman, att det är en viss skillnad mellan å ena sidan vad regeringen skall göra och har ansvar för och å andra sidan vad parlamentet gör och har ansvar för.

Anf. 6 GUDRUN SCHYMAN (vpk):

Fru talman! Jag utgår ifrån att en viss arbetsfördelning finns också när det gäller dessa frågor. Vad som fortfarande oroar mig är tidtabellen. Det visar sig nu att det kanske blir en mycket mer pressad tidtabell än man hade räknat med från början. Det har också kommit kritik från EG-parlamentet och de länder som finns representerade där att processen är odemokratisk.

Kan man tänka sig ett läge när regeringen kommer till riksdagen och säger sig vara så hårt pressad av tidtabellen att den vill ha till stånd en diskussion om man verkligen skall genomföra arbetet enligt tidtabellen, eller om vi skall skjuta på den och i stället låta en demokratisk process verka i en omfattning som kanske skulle vara bättre?

Jag tycker inte om EG-harmoniseringen, och det vet Anita Gradin. Oavsett vad man tycker borde det för alla parter vara bättre att få till stånd ett beslut som är demokratiskt förankrat och som har ett bredd stöd så att folk inte känner sig överkörda.

I den här situationen tycker jag att det verkar som att risken är väldigt stor för att många människor och grupper kommer att känna sig överkörda i den här processen. Då blir också underlaget mycket ihålligt.

Anf. 7 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Jag tycker nog att det är att ta i, men det gör ju gärna Gudrun Schyman, att säga att det här är en odemokratisk process. Det måste ju ändå vara så att EFTA-delegationen består av riksdagens partier och människor som har fått ett förtroende. Jag har faktiskt suttit i riksdagen ett antal år och

har med förtroende fått överlämna grovjobbet till kamrater som sitter t.ex. i jordbruksutskottet.

Vi riksdagsdagsledamöter kan inte vara experter på allt. Det blir också i varje riksdagsgrupp, fru talman, en arbetsfördelning. Jag tycker att det samarbete som vi har med EFTA-delegationen flyter mycket bra och att man ändå måste säga att det i sig innebär en förankringsprocess. Jag tror också att ni i EFTA-delegationen förankrar er i olika frågor och jag förutsätter att det sker i riksdagsgruppen om ni har svåra frågor att ta ställning till, precis som man gör när man sitter i ett utskott. Det bör ju ändå borga för förankring.

Anf. 8 GUDRUN SCHYMAN (vpk):

Fru talman! Jag är medveten om att Anita Gradin har suttit betydligt längre i riksdagen än vad jag har gjort. Jag vet inte om det gör att jag skulle vara mindre demokratisk. Ibland kan det ju vara så att man har en annan syn på saker om man kommer utifrån och ser dem med friska ögon. Jag tror också att en del av dessa frågor som t.ex. rör miljö, hälsa och säkerhet även intresserar stora grupper utanför de politiska partierna. Miljörörelsen t.ex. skulle ha behov av att diskutera i fora utanför de stängda sammanträdesrum där ändå mycket av processen regleras. Jag tycker att det är berättigat att tala om en odemokratisk process, eftersom det förekommer så mycket hemligstämplingar och slutna rum i denna fråga.

Vi har diskuterat i många andra sammanhang i det här huset att det förhåller sig på det här sättet. Det är viktigt att också människor utanför de snäva partigrupperna får möjlighet att vara med och påverka i den här viktiga diskussionen om Sveriges framtid för att vi skall kunna uppnå en bred förankring. Jag tänker på fackföreningsrörelsen och miljörörelsen. Då får det ta sin tid, då måste det finnas ett läge där man säger att den demokratiska processen är så viktig och värdefull att tidtabellen kanske får skjutas upp. Skulle detta var möjligt?

Anf. 9 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Jag tycker nog att det sker ett mycket brett förankringsarbete även utanför riksdagen. Jag kan ju se hur engagerade jag och mina medarbetare är på alla möjliga konferenser och kurser. Vi skulle kunna medverka vid sådana dygnet runt. Men det finns ju flera som är engagerade. Det sker inom fackföreningsrörelsen och det sker på bredden. Även om man inte får ta del av förhandlingspositioner och liknande i förväg, så råder ändå en stor öppenhet i dessa frågor, och det är inte särskilt svårt att sätta sig in i dem med allt det material som finns. Det är kanske svårt att sovra i materialet, men det finns många kunniga människor och det förs en bred debatt, vilket jag är mycket glad över.

Jag kan i dag inte uttala mig om hur tidtabellen kommer att kunna hållas.

Anf. 10 GUDRUN SCHYMAN (vpk):

Fru talman! Jag vet ju, och det vet Anita Gradin också, att det hos konstitutionsutskottet ligger ett ärende där frågorna och turerna kring EG-harmoniseringen behandlas. Och vi vet också hur möjligt eller omöjligt det har va-

rit att få ta del av detta papper. Så vi kan nog vara överens om att det inte råder någon total offentlighet i den här frågan.

Jag inser att vi inte kommer längre i den här debatten i dag. Men jag skulle ändå vilja ställa frågan om Anita Gradin ser det som möjligt att man kan ta upp och diskutera frågan om tidtabellen och att det kan vara viktigare att ha en ordentlig och demokratisk diskussion, i Sverige som enskilt land, inför förhandlingarna i stället för att hålla tidtabellen i förhållande till EG:s tidtabell.

Anf. 11 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Jag följer inte EG:s tidtabell. Jag följer den tidtabell som regering och riksdag har kommit överens om, nämligen att regeringen har i uppdrag av riksdagen att försöka sätta ett avtal i sjön den 1 januari 1993. Om vi kommer att vara kapabla att göra detta kan jag inte säga i april 1990. Vi har lagt upp en tidtabell som vi förhoppningsvis skall klara av att hålla. Vad som kommer att hända under resans gång, det vet vi inte i dag. Det är så många svåra frågor och så många parter inblandade. Vi har ju inte ens börjat förhandla. Vi kan hamna i många olika lägen och då ber jag att få återkomma till riksdagen.

Anf. 12 GUDRUN SCHYMAN (vpk):

Fru talman! Jag hoppas verkligen att Anita Gradin återkommer till riksdagen och att den avgörande frågan då inte är tidtabellen och om vi skall hinna med, utan att det är innehållet i de överenskommelser som vi träffar och de processer som skall leda fram till besluten som är viktigast i denna fråga.

Överläggningen var härmed avslutad.

4 § Svar på fråga 1989/90:534 om vapenexporten och försvarsindustrins utlandssamarbete

Anf. 13 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Kent Carlsson har, med hänvisning till krigsmaterielexportutredningens betänkande, frågat mig om min syn på det förslag till reglering av vidareexport vid samarbetsavtal som utredningen fört fram.

1988 års parlamentariska utredning om krigsmaterielexporten har haft som en av sina huvuduppgifter att utreda konsekvenserna av och villkoren för den svenska försvarsindustrins samarbete med utlandet. Utredningen har föreslagit en skärpt reglering på detta område.

Jag har i ett anförande i Stockholm den 16 mars sagt, att det från mina principiella utgångspunkter är väsentligt att den utlandssamverkan som kommer till stånd sker inom ramen för de överenskomna riktlinjer vi har för vapenexporten och i övrigt enligt de principer vi tillämpar för vårt utrikespolitiska samarbete med andra länder.

Krigsmaterielexportutredningens betänkande är nu föremål för en bred remissbehandling. Jag kommer att med intresse ta del av remissinstansernas synpunkter på utredningens förslag om utlandssamarbete och andra frågor.

innan regeringen återkommer till riksdagen med sitt samlade förslag till en ny reglering på detta viktiga område.

Prot. 1989/90:108
24 april 1990

Svar på frågor

Anf. 14 KENT CARLSSON (s):

Fru talman! Jag får tacka statsrådet för svaret. Orsaken till att jag ställde den här frågan är att jag läste denna utredning och blev litet oroad över de signaler som skickas ut ifrån den. Man säger i utredningstexten att undantag från huvudprincipen om samarbete med andra länder om vapentillverkning bör kunna göras för det fall att regeringen vid sin totalbedömning kommer till slutsatsen att det är ett starkt svenskt försvarspolitiskt intresse att samarbete kommer till stånd. Är det då en förutsättning från motpartens sida att viss export därifrån tillåts, kan i det enskilda fallet export till tredje land medges av regeringen inom ramen för samarbetslandets exportregler.

Vi har samarbete med fyra stora länder – Storbritannien, USA, Frankrike och Västtyskland – vilka är stora vapenexportörer till Israel, Egypten, Saudiarabien och Irak. Jag blev litet orolig när jag läste det som stod i utredningen, och det var därför som jag ställde den här frågan till ministern, som i ett tal den 16 mars utvecklade sin syn på detta.

Det som statsrådet säger om dessa principer är glädjande, men jag skulle ändå vilja att statsrådet förtydligar sig. Innebär detta ett klart avståndstagande från den öppning som utredningen föreslår, vilket i förlängningen skulle kunna innebära att vi får en vidareexport av krigsmateriel som innehåller svenska komponenter till länder som Israel, Egypten, Saudiarabien och Irak?

Anf. 15 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Jag tycker att det är viktigt att man respekterar gången i ett utredningsarbete. Det är det jag försöker göra här. En utredning har lagt fram sitt förslag, och dessutom är man enig om just de delar som Kent Carlsson nämnde.

Efter det att jag fick betänkandet har jag låtit det gå på en mycket bred remiss. Även organisationer som vanligtvis inte brukar få sådana här betänkanden på remiss har fått detta, vilket jag tror att Kent Carlsson känner till, eftersom jag vill ha en bred diskussion.

Jag vill inte värdera utredningen förrän jag ser vilka remissvar som hamnar på mitt bord och vad vi sedan så småningom, efter allt debatterande, kan föreslå riksdagen att stifta lag om.

Anf. 16 KENT CARLSSON (s):

Fru talman! Det är glädjande att det är så många organisationer som får delta i remissarbetet kring utredningen, eftersom detta är frågor som är oerhört aktuella. Det är många som har deltagit i debatten.

Detta är en fråga där Sverige hittills har haft som princip att inte ha vidareexport på det sätt som sägs i utredningen. Detta är viktigt, eftersom signaler skickas till krigsmaterielindustrin. Man ser där en krympande marknad och måste hitta nya vägar för att klara sin överlevnad.

Vi står inför en strukturomvandling inom försvarsindustrin. Ger man sådana signaler som utredningen ger kan industrin påbörja ett arbete som kan

leda åt det hållet. Det är därför bra att ministern har talat om detta och gjort en markering. Men jag tror att statsrådet måste vara tydligare, eftersom det är en principiellt viktig fråga att vi inte får vidareexport till länder som vi i annat fall aldrig skulle ha exporterat till.

Anf. 17 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Man måste komma ihåg att sätta in utredningens diskussion i det större sammanhanget. Det vi skall tillverka i Sverige är sådant som det svenska försvaret behöver. Vi skall inte ha någon tillverkning bara för exportens skull. Vi skall inte ha någon export för att skapa sysselsättning åt vissa människor.

I de diskussioner som nu pågår har jag mycket klart påpekat att det i dag är ett bra sysselsättningsläge på den svenska arbetsmarknaden för en omstrukturering av den svenska försvarsindustrin. Det är ett budskap som man fått från regeringen.

Det skall vara en koppling mellan export och det behov som finns inom det svenska försvaret. Detta i sig säger också en hel del. Det tror jag att man är på det klara med i dag inom svensk försvarsindustri. Här måste det till en restrukturering, eftersom man måste anpassa sig till de förändringar som sker.

Anf. 18 KENT CARLSSON (s):

Fru talman! Det som ministern nu säger stämmer. Men det finns också en risk när det svenska försvarets behov av krigsmateriel minskar. Då minskar också utrymmet för den svenska krigsmaterielindustrin.

Från krigsmaterielindustrins sida ser man gärna, för sin egen överlevnads skull, liberaliserade regler vad gäller vapensamarbete med utländska vapenindustrier. Det är helt naturligt. Det är därför som jag har ställt den här frågan. Jag anser inte att man skall tillåta den svenska vapenindustrin att överleva på det sättet. I sådana fall får man snarare välja en väg som innebär att en del av den svenska krigsmaterielindustrin slås ut. Annars kan vi ställas inför en situation med sådana oönskade effekter som att det finns vapensystem med en stor andel svenska komponenter som exporteras till Irak eller Egypten. Det är därför viktigt att statsrådet bevakar frågan och att vi inte skapar en sådan möjlighet.

Anf. 19 Statsrådet ANITA GRADIN:

Fru talman! Det är helt klart att vi måste vara mycket vaksamma, inte minst efter de allvarliga händelser som har inträffat under senare år och debatten kring dessa.

Jag tror att vi många gånger i kammaren kommer att återkomma till frågan om hur vi skall finna lösningar för det samarbete som kan vara nödvändigt utifrån de behov som finns inom det svenska försvaret. Vi kanske inte har tillräckligt kunnande eller tillräckligt underlag för att själva åstadkomma någonting.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 20 Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Fru talman! Elisabeth Fleetwood har frågat när jag avser förelägga riksdagen förslag till lagändring med den inriktningen att handikappade och gamla skall kunna tillförsäkras rätt till servicebostad i annan kommun än hemkommunen.

I den av regeringen i maj 1988 inrättade äldredelegationens uppdrag ingick att ange former för hur äldre och handikappade personer som har behov av särskilda boende- och vårdformer skall kunna flytta till en annan kommun eller landstingskommun.

Landstingsförbundets styrelse beslöt i november 1988 att rekommendera landstingen att medverka när en långtidssjuk patient önskar vård i ett annat landsting än hemlandstinget. Svenska kommunförbundets styrelse beslöt i maj 1989 att rekommendera kommunerna att positivt verka för att äldre personer och personer med handikapp skall ges möjlighet att erhålla servicebostad i annan kommun än hemkommunen.

Äldredelegationen anförde i sin rapport (Ds 1989:27 Ansvaret för äldreomsorgen) att frågan om den enskildes rätt att kunna flytta till långvårdsplats eller servicebostad i annan kommun bör kunna få en tillfredsställande lösning genom de av förbunden utfärdade rekommendationerna.

Regeringen gör samma bedömning som äldredelegationen i den framlagda propositionen om ledningsansvaret inom den offentliga hälso- och sjukvården m.m. (prop. 1989/90:81) där bl.a. denna fråga behandlas. De utfärdade rekommendationerna svarar väl mot de önskemål som riksdagen ställt upp, och regeringen utgår från att landstingen och kommunerna följer rekommendationerna. Det är dock viktigt att följa upp och utvärdera utfallet av dessa rekommendationer. Detta kommer att bli en uppgift för socialstyrelsen. Om en sådan uppföljning visar att rekommendationerna inte fått avsedd effekt, bör särskild lagstiftning övervägas.

Anf. 21 ELISABETH FLEETWOOD (m):

Fru talman! Jag vill först tacka statsrådet för svaret, men låt mig genast säga att jag känner mig faktiskt närmast chockerad över det svar som Bengt Lindqvist här har lämnat.

Redan år 1987 väckte jag en motion om den här frågan. I november 1987 uttalade socialutskottet sig enhälligt positivt till motionen, och efter bara några veckor gjorde riksdagen detsamma. I utskottets skrivning sades: "En sådan analys" – dvs. för hur man skulle kunna genomföra detta – "vore enligt utskottets mening värdefull. Arbetet måste emellertid genomföras skyndsamt, eftersom det brådskar med förslag till lösning av frågan."

Detta sade således i december 1987. Det är två och ett halvt år sedan. Och nu säger Bengt Lindqvist: "Om en sådan uppföljning visar att rekommendationerna inte fått avsedd effekt, bör särskild lagstiftning övervägas."

Statsrådet talar här endast om rekommendationer – att vi skall lyssna på vad Landstingsförbundet och Kommunförbundet säger. Men vi kunde för ett par veckor sedan återigen läsa en artikel om Sara Skarin, 92 år. Hon, liksom

många i den kommun där vi själva bor, väntar på att få chansen att flytta till en annan kommun. Det är en mänsklig rättighet som vi alla har, vi som kan flytta utan att vara i behov servicebostad. De människor som däremot, på grund av handikapp eller hög ålder, inte kan bo i en normal bostad utan är beroende av servicebostad, är förmenade denna rättighet.

Jag kan inte begripa att det inte står fullt klart för statsrådet och regeringen att detta måste rättas till genom en lagändring. Ingvar Carlsson har ju också sagt att han, om regeringsrätten uttalar sig negativt, skall överväga ett förslag. Det har emellertid inte kommit något förslag, och jag trodde då att statsrådet här i dag skulle ta chansen att tala om för mig att ett förslag snart kommer.

Varje höst jag frågar, säger man att förslag kommer till våren, och varje vår heter det att förslag skall komma till hösten.

Anf. 22 Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Herr talman! Elisabeth Fleetwood säger att hon är förvånad, men jag är i så fall lika förvånad över hennes kommentar. Faktum är ju att riksdagens framställningar – som har varit fler än en, det medger jag – nu har villfarits genom att både Landstingsförbundet och Kommunförbundet har utfärdat dessa rekommendationer. Regeringen har också gjort alldeles klart att vi, om detta inte fungerar på frivillighetens grund, måste överväga lagstiftning.

I den äldrelegation där jag var ordförande satt också en representant för moderata samlingspartiet, och vi var helt överens om att detta var den väg man nu skulle pröva. Vi byggde naturligtvis då på att riksdagen klart och tydligt uttalat att vi i första hand skall försöka lösa detta på frivillighetens grund. Att det "i första hand" skall ske på frivillig väg betyder ju att också riksdagen har haft en smula skepsis inför att detta verkligen kan klaras via frivilliga åtaganden.

Detta är emellertid vad vi nu prövar, och det är också viktigt att få saken prövad. Det är också därför jag nu säger att socialstyrelsen skall utvärdera detta. Man skall komma ihåg att det var i november 1989 som Landstingsförbundet utfärdade sin rekommendation. Den har alltså för landstingens del gällt endast i ett år, och för kommunerna har rekommendationerna endast verkat ett halvår. Man behöver litet längre tid för att kunna se vad som blir resultatet.

Fru talman! Jag vill till sist i detta inlägg säga att jag är lika angelägen som Elisabeth Fleetwood om att vi får en lösning på problemet. Det är enligt min mening en mänsklig rättighet för äldre människor med anknytning till en annan kommun än den de bor i, att de skall ha möjlighet att flytta närmare sina anhöriga och på så sätt i varje fall få uppleva den gemenskap som en sådan förändring kan ge upphov till.

Anf. 23 ELISABETH FLEETWOOD (m):

Fru talman! Det låter bra att statsrådet är lika angelägen som jag och många andra om att detta skall komma till stånd och att han säger att det här är fråga om en mänsklig rättighet. Så långt är vi överens.

Det stod emellertid i riksdagens beslut att det skyndsamt skulle läggas ett

förslag på riksdagens bord. Och jag vill då fråga statsrådet Lindqvist: Är det att vara skyndsam när regeringen ännu inte har lagt något förslag på bordet?

Att gå rekommendationsvägen fungerar ju bevisligen inte. Människor sitter i dag på sin ålders höst och väntar, och de är inte hjälpta av att vi tittar på rekommendationer och gör utvärderingar. När det inte fungerar på annat sätt måste de i stället få en lag att stödja sig på.

Anf. 24 Statsrådet BENGT LINDQVIST:

Fru talman! Om det hade varit riksdagens mening att en rekommendation inte fungerar borde riksdagen inte ha gjort en beställning till regeringen som gick ut på att i första hand lösa detta på frivillighetens grund. Frivilligheten här består just i att inte lagstifta, och då är rekommendationer den väg man kan följa.

Vi har nu expedierat denna riksdagens önskan. Det skedde under hösten 1988 och våren 1989. Det är samtidigt bra att det även i riksdagen finns en smula otålighet i denna fråga. Det är viktigt att detta nu blir en rättighet för våra gamla och för människor med handikapp.

Det allra viktigaste nu är väl att vi ser till att det blir tryck i denna fråga och att kommuner och landsting verkligen lever upp till de rekommendationer som finns. Annars blir lösningen, fru talman, att vi måste lagstifta fram denna rättighet.

Anf. 25 ELISABETH FLEETWOOD (m):

Fru talman! Jag är väldigt glad att höra att otålighet och tryck från riksdagen kan betyda att det blir effekt och resultat. Var övertygad om att det, om det inte händer någonting, inte dröjer länge innan jag på nytt står i den här talarstolen och ställer samma fråga. Otåligheten och trycket finns alltså på många håll i riksdagen. Vi kommer nu att avvakta ett par månader för att se vad som händer.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på fråga 1989/90:558 om uppgifterna om abolition för olaga avlyssning

Anf. 26 Justitieminister LAILA FREIVALDS:

Fru talman! Hans Leghammar har frågat mig om uppgifterna i massmedia om att regeringen överväger att ge abolition till dem som kan vara ansvariga för olagliga "buggningar" i bl.a. Ebbe Carlsson-affären är riktiga.

Mitt svar på frågan är att det för dagen inte är aktuellt med något beslut om abolition för de personer som Hans Leghammar avser. Det är allt jag har att säga i denna sak för närvarande.

Anf. 27 HANS LEGHAMMAR (mp):

Fru talman! I svaret står att det för dagen inte är aktuellt med någon abolition. Jag skulle vilja ställa en principiell fråga om abolition för denna typ av brott.

En del av de misstänkta brott vi här talar om har varit av stort allmänt intresse och ställts under en konstitutionell granskning av riksdagens konstitutionsutskott. Konstitutionsutskottet avvaktar nu fortsatt granskning i avvaktan på domstolförhandlingarna. Skulle inte en sådan abolition omöjliggöra den granskning som KU har att utföra? Och skulle inte regeringen därmed stoppa den granskningen? Hur kan ministern garantera den grundlagsskyddade rätten till fri opinionsbildning om regeringen ger abolition i sådana här fall?

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på fråga 1989/90:528 om ny lagstiftning och småföretagen

Anf. 28 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Per-Ola Eriksson har frågat mig om jag är beredd att medverka till att olika förslag från regeringen om lagar och reformer med inriktning på näringslivet skall åtföljas av en värdering av konsekvenserna för småföretagen. Frågan har ställts mot bakgrund av att EG-kommissionen har beslutat att alla lagförslag som kommissionen lämnar skall åtföljas av en värdering av konsekvenserna för småföretagen.

Utvärderingar av olika utredningsförslags konsekvenser för skilda samhällsgrupper och för näringslivet sker i varje stadium i det utrednings- och beredningsarbete som föregår ett lagförslag eller annat förslag från regeringen. Således ställs sedan länge ett allmänt krav på kommittéer att dessa i sitt arbete analyserar utredningsförslagets effekter på olika grupper. Kraven på sådana utvärderingar kan också vid behov preciseras i regeringens direktiv för resp. kommittés arbete.

När en kommitté fullföljt sitt uppdrag remissbehandlas utredningsförslagen. Genom remissförfarandet får näringslivet möjligheter att ge underlag för bedömningar av ett förslags konsekvenser.

I beredningen av utredningsförslag inom regeringskansliet har varje departement ett ansvar för att konsekvensbedömningar görs innan förslag till ny lagstiftning eller annan reglering läggs fram. Genom gemensam beredning inom regeringskansliet kan därvid olika aspekter belysas, bl.a. då effekterna för olika delar av näringslivet.

Slutligen vill jag nämna att myndigheterna i enlighet med begränsningsförfordningen (1987:1347) åläggs att göra konsekvensutredningar innan de utfärdar nya regler.

Med hänvisning till vad jag nu redovisat vill jag hävda att vi redan har ett system som i princip motsvarar den beredningsordning som, enligt vad jag inhämtat, gäller inom EG-kommissionen i fråga om utvärderingar av olika reglers effekter på näringslivet. Det bör härvid också framhållas att regel-förenklingsfrågorna sedan flera år tillbaka ägnats särskild uppmärksamhet i regeringens arbete.

Anf. 29 PER-OLA ERIKSSON (c):

Fru talman! Jag ber att få tacka industriministern för svaret på min fråga. I slutet av svaret försöker industriministern påvisa att den hanteringsordning

som regeringen har när det gäller statliga regler i princip motsvarar den inom EG. Jag är inte beredd att till fullo instämma på den punkten.

Många av de regler vi fortfarande har – det gäller skattelagstiftningen, hela arbetsrättslagstiftningen och hela regelsystemet i många andra sammanhang – är i stor utsträckning anpassade till de stora företagen.

Det är min bestämda uppfattning att det behövs en mer uttalad vilja och en policy från regeringens sida att samtliga lagförslag, reformer och förordningar som beslutas antingen av riksdagen eller av statliga myndigheter i större utsträckning måste anpassas till de små företagen.

De stora företagen har alltid lättare att tränga in i och föra ut hanteringen av regler och förordningar. De klarar byråkratin och krånglet, medan de mindre företagen inte tillnärmelsevis har samma resurser. Här behöver man fortsätta att arbeta vidare med avregleringsarbetet.

Jag vill fråga industriministern vad man avser att vidta för åtgärder för att forcera just avregleringen och anpassa vår lagstiftning så att den bättre motsvarar småföretagens krav och behov.

Anf. 30 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Som jag framhöll i mitt svar har dessa frågor sedan flera år ägnats uppmärksamhet i regeringens arbete.

I slutet av 1983 tillsatte regeringen en särskild arbetsgrupp, den s.k. normgruppen, för att gå igenom sådana regler som onödigtvis fördyrar näringslivets verksamhet. Denna gruppens uppdrag var tidsbegränsat, och genom ett beslut förra året inordnades normgruppens verksamhet i industridepartementets ordinarie organisation, när frågorna ges en fortsatt hög prioritet. Avsikten är att regelförändringar som föreslås framdeles skall prövas från utgångspunkten hur de påverkar förutsättningarna för de för framtiden så betydelsefulla småföretagen.

Jag vill påpeka att i den näringspolitiska proposition som framlades inför riksdagen i början av mars månad fanns det en "kappa", där vi skriver vad vi särskilt skall arbeta med under tiden fram till nästa år, då det blir dags att lägga fram en ny näringspolitisk proposition. I vårt arbete ingår bl.a. att vi skall ägna särskild uppmärksamhet åt regelsystemen och de små företagen. Det är ett arbete som pågår och som förhoppningsvis skall leda fram till en rad åtgärder, som kan vidtas i början av nästa år.

Anf. 31 PER-OLA ERIKSSON (c):

Fru talman! Industriministern säger att man har ägnat detta stor uppmärksamhet dels inom regeringskansliet, dels inom denna normgrupp som har funnits. Även om man enligt industriministerns uppfattning har ägnat detta stor uppmärksamhet, har ju inte resultatet varit särskilt lysande. Det ligger långt ifrån de krav som man kan ställa.

Jag är medveten om skrivningen i den näringspolitiska propositionen. Jag har även i inledningen till min fråga hänvisat till denna. Jag ställde min fråga mot bakgrund av att den ambition som finns i den näringspolitiska propositionen visserligen är ett steg på vägen men att man borde ha tagit ytterligare ett steg.

Jag anser också att det är angeläget att industriministern tillkallar en parla-

mentariskt sammansatt grupp som på mycket kort tid skulle gå igenom alla de regler och förordningar som i dag vållar problem för småföretagen. Som jag nämnde tidigare hör delar av skattelagstiftningen – redovisningssystem, redovisning till olika myndigheter och även arbetslöshetslagstiftning – hemma i detta sammanhang.

Anf. 32 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Det förhåller sig ju inte så, att det inte görs någonting på detta område. Jag vill påpeka att hela den skattereform som vi nu föreslår riksdagen innebär väsentliga förändringar och förenklingar också för småföretagen.

Jag tror inte att detta skall byråkratiseras med nya grupper. Vi i departementet kan tillsammans med näringslivets och småföretagens organisationer arbeta med dessa frågor och sedan återkomma under det kommande året till de punkter där det finns anledning att göra någonting.

Anf. 33 PER-OLA ERIKSSON (c):

Fru talman! Jag har inte påstått att det inte görs någonting. Det kan dock göras betydligt mer.

Industriministern hänvisade till det förslag om ny skattelagstiftning som nu ligger på riksdagens bord. Det är klart att det är ett steg i rätt riktning, men i fråga om de konsekvenser som detta får för småföretagen, jämfört med konsekvenserna för de stora företagen, finns mycket övrigt att önska.

Nu skall vi i dag inte diskutera skatter, men mycket i det skatteförslag från regeringen som skall behandlas – motionstiden går ut om någon vecka – är inte precis ägnat att ge småföretagen det där riktiga lyftet som vi från cernens sida har efterlyst.

Jag utgår i varje fall ifrån att riksdagen får möjlighet att göra korrigeringar på den punkten.

Det är viktigt att inte bara regeringen i sitt arbete, utan även statliga myndigheter, länsstyrelser, industriverket osv., anpassar sina regler och förordningar till småföretagens förutsättningar och behov.

Överläggningen var härmed avslutad.

8 § Svar på fråga 1989/90:559 om en omställning av energiproduktionen

Anf. 34 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Marianne Andersson har frågat mig vilka åtgärder regeringen är beredd att vidta för att på samma sätt som i Danmark ställa om energianvändningssystemet för en förbättrad miljö.

Jag vill först erinra om att en arbetsgrupp inom det socialdemokratiska partiet i torsdags presenterade en rapport om energipolitiken. När det gäller energihushållningen föreslås att hushållningspotentialen tas till vara genom prisstyrande åtgärder och stimulanser.

I dag pågår arbetet med det elhushållningsprogram som regeringen före-

slog och riksdagen godkände år 1988. Ytterligare åtgärder kan vara aktuella om elanvändningen skall kunna begränsas så att kraftutbyggnaden kan hållas på en rimlig nivå från miljösynpunkt. Åtgärderna bör inte begränsas till elhushållning. Även hushållning med bränslen har stor betydelse för att energisystemets miljöpåverkan skall kunna begränsas.

Från svenska regeringens sida följer och diskuterar vi den här typen av frågor i det nordiska samarbetet.

Regeringen kommer i den energipolitiska proposition som föreläggs riksdagen hösten 1990 att närmare redovisa vilka åtgärder – för såväl energitillförsel som användning – som bör vidtas. Statsministern har i en interpellationsdebatt nyligen aviserat att han inom kort kommer att inbjuda riksdagens partier till överläggningar inför det kommande energipolitiska beslutet. I dessa överläggningar kommer frågan om energianvändningen att spela en viktig roll.

Anf. 35 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Jag vill tacka industriministern för svaret, även om jag tycker att det var en aning defensivt när man ser till vad som har hänt under de senaste åren.

Energiförbrukning och energianvändning är inte bara en nationell fråga, utan i högsta grad ett internationellt och globalt problem som har med internationell solidaritet att göra. Brundtlandrapporten tar upp detta och pekar på att den industrialiserade världen kraftigt behöver reducera sin energiförbrukning, om tredje världen skall ha en chans att komma upp till en rimlig levnadsstandard.

Vi i centern har under många år föreslagit en energiomställning riktad mot hushållning, effektivare energianvändning och användning av förnybara och miljövänliga energikällor. Genom att utnyttja bästa möjliga teknik som redan nu finns skulle i-ländernas energianvändning per capita kunna halveras inom 30–40 år, samtidigt som den ekonomiska tillväxten skulle kunna öka. U-länderna skulle då inom ekologiskt försvarbara ramar kunna öka sin energiförbrukning per capita så att de kanske kan uppnå en nivå motsvarande den som vi hade under 70-talet.

Om vi hade fått majoritet för de förslag som vi under flera år har framställt skulle utgångsläget ha varit ett annat, både för avveckling av kärnkraften och för hushållning. Då hade Sverige verkligen kunnat utgöra ett föredöme för andra länder. Vi hade inte heller behövt hamna i den konflikt mellan kärnkraft och koldioxid som vi nu hamnat i.

Jag vill fråga industriministern om han anser att den slutsats som Brundtlandkommissionen redovisar – att i-ländernas energiförbrukning på sikt kraftigt bör reduceras eller t.o.m. halveras för att också u-länderna skall kunna få en rimlig standard – är ett mål som vi i Sverige skulle kunna ställa oss bakom.

Anf. 36 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Min uppfattning är att vi måste utnyttja alla de möjligheter till hushållning, inte minst på elsidan, som finns och att vi därvidlag måste anstränga oss. Därför skall vi ta vara på alla uppslag som kan ges i de förestå-

ende diskussionerna om den framtida energipolitiken, till vilka vi inbjudit riksdagens övriga partier.

Det görs ju också en hel del, och vi har ett program som håller på att genomföras. Detta program har en rad huvudpunkter, och jag skall nämna några av dem.

Det har tillsatts ett elanvändningsråd, som består av generaldirektörerna för de närmast berörda statliga myndigheterna.

Vi har sett till att man har fått stöd till teknikupphandling av eleffektiva och elersättande produkter, processer och system.

I projektet ingår också:

- att intensifiera forskningsinsatser omkring effektiv elanvändning,
- att öka inslaget av elhushållning i plan- och bygglagen,
- att samordna informationsinsatser med försöksprojekt,
- att utveckla och effektivisera rådgivningsmetoder,
- att inleda ett nytt program för testning och energideklarationer när det gäller hushållsmaskiner,
- att ge byggnadsstyrelsen ökade möjligheter att finansiera energisparande åtgärder och att följa elanvändningen inom byggnadsstyrelsens fastigheter,
- att bevaka elmarknaden och engagera elproducenterna och eldistributörerna i effektiviseringsfrågor,
- att ta initiativ till överläggningar mellan statliga myndigheter, Landsföretagsförbundet och Kommunförbundet samt andra större lokalförvaltare för att åstadkomma effektiv elanvändning samt
- att följa upp, utvärdera och rapportera om hushållningsprogrammet.

Vi kommer inom kort att få en rapport om hur långt man har kommit i det här arbetet. Det görs en hel del. Det kan emellertid behövas ytterligare insatser. I den rapport som vi lämnade i torsdags föreslår vi också ökade insatser för hushållning.

Anf. 37 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Det är intressant att man nu skall inbjuda till samråd och ta vara på alla uppslag som kan tänkas komma när det gäller energihushållning. Jag tycker därför att det är ganska fantastiskt att man under hela 1980-talet egentligen inte har brytt sig om alla de förslag som vi i centern faktiskt har lagt fram när det gäller effektivisering och hushållning. I stället har man glatt installerat el. Vi har ett överskott på direktverkande el i bostäder, vilket gör att de som har dessa bostäder i dag sitter i en sorts fälla som de har svårt att komma ur.

Företrädare för statliga myndigheter har åkt land och rike runt och talat om att energihushållning inte är intressant. Det har jag själv hört. Man undrar då hur regeringens handlande egentligen hänger ihop. Under hela 80-talet har man haft den här politiken. Trots allt vad Rune Molins företrädare som energiminister talade om hela tiden, stämde inte orden och verkligheten överens.

Anf. 38 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Jag vill hävda att det har gjorts betydelsefulla och väsentliga insatser under 80-talet för att begränsa elanvändningen och energianvändningen i övrigt. Det är riktigt att elanvändningen har ökat. Samtidigt har dock – det får man inte glömma bort – oljeanvändningen minskat radikalt. Ur miljösynpunkt är det kanske det allra viktigaste. Koldioxidutsläppen har minskat med 36 % mellan 1970 och 1988. Det är en väsentlig miljöinsats. Kärnkraftselen har haft stor betydelse för den omställningen.

Det har gjorts många andra insatser – i industrin, bostadssektorn, hushållssektorn och den offentliga sektorn. Mera kan dock göras. Vi skall fortsätta i den riktningen. Om man inte tycker att man har fått gehör för sina synpunkter tidigare kanske det beror på att de har varit litet mera retoriska än verklighetsförankrade.

Anf. 39 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Vi har faktiskt lagt fram en hel del konkreta förslag som har varit ägnade att både hushålla med och effektivisera energianvändningen.

Det har gjorts insatser, säger Rune Molin. Ja, det har väl gjorts en del. Det skall inte förnekas. Problemet under dessa år har emellertid varit prisrelationen mellan el och olja kontra alternativen och att vi har haft en billig energi över huvud taget. Det har varit positivt för vissa, men från energihushållningssynpunkt och för miljön och inför framtiden har det inte varit särskilt bra. Biobränslen och annan alternativ energi har ofta slagits ut på grund av att prisrelationerna har varit sådana att de helt enkelt inte har lönat sig.

Det finns ett riksdagsbeslut om att man skall se till att prisrelationerna skall vara sådana att alternativen skall ha en ekonomisk chans. Som jag ser det är den enda verkliga möjligheten att få alternativen att utvecklas i framtiden att man ser till att det finns en marknad och ekonomiska möjligheter.

Avslutningsvis skulle jag vilja fråga industriministern om den kommande energipropositionen kommer att innehålla ett mål om kraftigt reducerad energianvändning.

Anf. 40 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Ja, en stor fråga i den propositionen kommer att vara hur vi skall kunna bedriva en hushållningsverksamhet som t.ex. minskar behovet av elproduktion.

Anf. 41 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Industriministern ställer således upp på målet om solidaritet med tredje världen – att vi behöver minska vår användning för att den skall ha en chans i framtiden?

Anf. 42 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Jag anser att vi i de industrialiserade länderna över huvud taget måste bidra på vårt sätt för att också ge utvecklingsländerna möjlighet att delta i den energikonsumtion som är begränsad på det här klotet.

Anf. 43 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Är det också möjligt att vi skulle kunna vara föregångare med ny teknik som skulle kunna vara energisnål och ta vara på naturen? Jag tänker på solenergi o.d., som man skulle kunna introducera med framgång i tredje världen. De skulle utgöra ganska billiga, småskaliga och enkla energikällor, som inte skulle tära på naturens resurser.

Anf. 44 Industriminister RUNE MOLIN:

Fru talman! Vi skall naturligtvis medverka till en utveckling av de förnybara energislagen över huvud taget. Det tar dock sin tid. Vi är i Sverige inte så långt framme på detta område att vi kan erbjuda utvecklingsländerna någon produktionsform baserad på solen. Vi kan ju inte ens använda den själva, även om solen skulle lysa som i dag.

Anf. 45 MARIANNE ANDERSSON i Vårgårda (c):

Fru talman! Sådan teknik finns faktiskt utvecklad av ett flertal forskare i Sverige. Det finns exempel på denna typ av småskalig teknik som man med lätthet skulle kunna introducera i u-länderna, bara viljan finns. Det skulle vara en typ av bistånd som jag tror vore en av de bästa biståndsformerna man kan tänka sig.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
1989/90:146 till jordbruksutskottet

10 § Förnyad bordläggning

Föredrogs men bordlades åter
Skatteutskottets betänkanden 1989/90:SkU17 och SkU32
Arbetsmarknadsutskottets betänkanden 1989/90:AU18 och AU28
Bostadsutskottets betänkande 1989/90:BoU17

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Motionerna
med anledning av prop. 1989/90:64 Vissa beslut fattade av internationella
arbetskonferensen vid dess sjuttiofemte möte
1989/90:A123 av Lars Werner m.fl. (vpk)

med anledning av prop. 1989/90:126 Ändring i lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser m.m.

1989/90:Bo56 av Elving Andersson och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (båda c)

1989/90:Bo57 av Knut Billing m.fl. (m)

1989/90:Bo58 av Lars Werner m.fl. (vpk)

1989/90:Bo59 av Erling Bager m.fl. (fp)

1989/90:Bo60 av Olof Johansson m.fl. (c)

1989/90:Bo61 av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

Finansutskottets betänkande

1989/90:FiU15 Anslag till riksdagens revisorer och deras kansli

Försvarsutskottets betänkanden

1989/90:FöU6 Skydd för samhällsviktiga anläggningar m.m.

1989/90:FöU7 Planering och anslag för totalförsvaret, m.m.

Kulturutskottets betänkanden

1989/90:KrU17 Anslag till allmän kulturverksamhet m.m.

1989/90:KrU18 Anslag till ersättningar och bidrag till konstnärer

1989/90:KrU19 Anslag till teater, dans och musik

1989/90:KrU20 Anslag till bibliotek, bildkonst, konsthantverk m.m.

1989/90:KrU21 Anslag till kulturmiljö samt till museer och utställningar

12 § Anmälan om frågor

Anmäldes att följande frågor framställdes

den 24 april

1989/90:560 av *Sten-Ove Sundström* (s) till kommunikationsministern om glesbygdens vägnät:

Alltsedan överföringen av timmertransporter från Norrlandsälvarna till vägtransporter har en långt gående förslitning skett av vägnätet i Norrlands inland. T.ex. har många länsvägar, som ansluter till väg 88, nu en så dålig standard att många glesbygdsboende har stora problem att nå den viktiga samhällsservice de är beroende av. Det gäller t.ex. också vägar som BD 1191, 653 m.fl. Länsplaneringen är numera decentraliserad, men de befintliga resurserna räcker inte till för glesbygdens vägnät.

Mot denna bakgrund vill jag fråga kommunikationsministern:

Är statsrådet beredd att verka för att en större del av vägnätet kommer glesbygdens vägnät till godo?

1989/90:561 av *Sten Andersson* i Malmö (m) till statsrådet Erik Åsbrink om skatteomläggningen och de skånska fotbollsföreningarna:

I samband med skatteomläggningen drabbas skånska fotbollsföreningar på alla nivåer hårt.

Som exempel kan nämnas följande kostnadsökningar: Malmö FF, Allsvenskan 500 000 kr., Stattena IF, Div III 28 000 kr. och Husie IF, Div V 45 000 kr.

Enligt Skånes Fotbollförbund blir det svårt för att inte säga omöjligt för klubbarna att kunna kompensera sig för ovan nämnda ökningar.

Är statsrådet beredd medverka till åtgärder så att skånska fotbollsklubbar även fortsättningsvis kan driva sin verksamhet i oförändrad omfattning?

1989/90:562 av *Per Stenmarck* (m) till kommunikationsministern om tidplanen för en Öresundsbro:

Under de gångna månaderna har ett flertal pusselbitar som kan möjliggöra byggandet av en bro mellan Malmö och Köpenhamn fallit på plats.

Genom att det danska socialdemokratiska partiet ställt sig bakom ett förslag som innebär byggandet av en bro för både bil- och tågförbindelse, finns det i dag en klar majoritet för en sådan lösning i det danska folketinget.

I förra veckan föreslog också partistyrelsen för de svenska socialdemokraterna en sådan lösning. Därmed är situationen likartad i den svenska riksdagen.

I ett historiskt perspektiv är det ovanligt med en sådan samsyn i Sverige och Danmark. Denna situation måste nu utnyttjas för att man med det snaraste skall nå ett resultat.

Efter vilken tidsplan arbetar kommunikationsministern i det fortsatta arbetet med en bro över Öresund?

1989/90:563 av *Bengt Harding Olson* (fp) till försvarsministern om ett milounderhållsregemente i Hässleholm:

Den svenska försvarsmakten står inför en omfattande omorganisation. Däri ingår bl.a. en förändring av arméns underhållsfunktion.

Inom militärområdet för Övre Norrland finns ett färdigt förslag till upprättande av ett milounderhållsregemente. Vid besök i Hässleholm förklarade tillträdande arméchefen, Åke Sagrén, att tanken låg nära till hands att låta det nedläggningshotade T 4 få en fortsättning som milounderhållsregemente för södra militärområdet.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga:

Är försvarsministern beredd att låta ett milounderhållsregemente upprättas i Hässleholm?

13 § Kammaren åtskildes kl. 15.26.

Prot. 1989/90:108
24 april 1990

In fidem

TOM T:SON THYBLAD

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Tisdagen den 24 april

1 § Justering av protokoll	1
2 § Svar på frågorna 1989/90:499 och 500 om åsiktsregistrering	1
Statsminister Ingvar Carlsson	
Per Gahrton (mp)	
3 § Svar på fråga 1989/90:529 om förhandlingarna mellan EFTA och EG	2
Statsrådet Anita Gradin	
Gudrun Schyman (vpk)	
4 § Svar på fråga 1989/90:534 om vapenexporten och försvarsindustrins utlandssamarbete	6
Statsrådet Anita Gradin	
Kent Carlsson (s)	
5 § Svar på fråga 1989/90:542 om rätt för handikappade m.fl. till servicebostad i annan kommun än hemkommunen	9
Statsrådet Bengt Lindqvist	
Elisabeth Fleetwood (m)	
6 § Svar på fråga 1989/90:558 om uppgifterna om abolition för olaga avlyssning	11
Justitieminister Laila Freivalds	
Hans Leghammar (mp)	
7 § Svar på fråga 1989/90:528 om ny lagstiftning och småföretagen	12
Industriminister Rune Molin	
Per-Ola Eriksson (c)	
8 § Svar på fråga 1989/90:559 om en omställning av energiproduktionen	14
Industriminister Rune Molin	
Marianne Andersson i Vårgårda (c)	
9 § Hänvisning av ärenden till utskott	18
10 § Förnyad bordläggning	18
11 § Bordläggning	18
12 § Anmälan om frågor	
1989/90:560 av Sten-Ove Sundström (s) om glesbygdens vägnät	19
1989/90:561 av Sten Andersson i Malmö (m) om skatteomläggningen och de skånska fotbollsföreningarna	20
1989/90:562 av Per Stenmarck (m) om tidplanen för en Öresundsbro	20
1989/90:563 av Bengt Harding Olson (fp) om ett milunderhållsregemente i Hässleholm	20